

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

ELŐTERJESZTŐ JAVASLAT

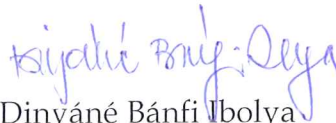
A Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny érték Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Határ Győző Városi Könyvtár
Gyomaendrőd, Fő út 230.

Gyomaendrőd, 2020. május 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.**Nyitvatartás:**
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig**Telefon / Fax:**
+36-66/218-370

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó intézményneve: Határ Győző Városi Könyvtár

Levelezési cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 230.

Telefonszám: 66/218-370

E-mail cím: varosi.konyvtar@gyomaendrod.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **Turizmus és vendéglátás**
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Gyomaendrőd**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

Települési Értéktár.

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Magyarország egykori forrásokban sokszor megénekelt, kivételes halbősége és a halászó vizek gondozása a középkor végén állt a tetőpontján és a 19. század második felében folyt folyószabályozásokkal, lecsapolásokkal jutott el a mélypontjára. A hal a középkorban, kora újkorban elsősorban az úri konyha böjti és absztinens napi étele volt. Elkészítésének számtalan receptje volt forgalomban. A halászóvizek már a középkorban földesúri tulajdonba kerültek, az értékesebbekben a jobbágy, szolgáltatás ellenében halászhatott. A kevésbé értékes vizeken azonban a jobbágyok számára szabad volt a halászat. Ezért ebben az időszakban a jobbágyság ételei között nagyobb szerepet kapott a halfogyasztás, főként télen és tavasszal. A 19-20. században a halfogyasztás a paraszti rétegek körében már erőteljesen a halászokhoz kötődött. A halételek specialistái férfiak, maguk a halászok voltak. A halászlé többféle halból, vöröshagymával, sóval készül. (Magyar Néprajz IV: Életmód. Bp: Akadémiai K, 1997, 488 p.) A halászok legjellegzetesebb ételeinek készítési módját a polgári konyha is átvette. Egyéb alkotó elemek alkalmazása (burgonya, tészta, paradicsom, stb) és a készítés technikája tekintetében vidékenként eltérések vannak. A halászok a halászlét is inkább halpaprikásként emlegetik. (Magyar Néprajzi Lexikon: II. kötet. Bp: Akadémiai K., 1979. 428 p.)

Gyomán és Endrődön is népszerű volt a halételek fogyasztása, amely részben a horgászatból, részben a halászkótlól vásárolt halakból valósult meg. A XX. században, a helyben működő halászkótlól is vásárolhattak halat a helyiek, majd a Körösi Halász Szövetkezet kisboltjában is. Aki pedig nem akart a halfőzéssel bajlódni, az igen népszerű Halászkertben mindig ehetett egy jellegzetes, körösi halászlévet. Ennek a halászlének a nosztalgikus népszerűsége adta az ötletet a halfőző verseny megrendezéséhez. A verseny ötlete Tímár János vendéglátós szakember fejéből pattant ki. Kezdetben a Halászkert mellett zajlott, baráti társaságok főzőversenyeként. Tímár János, saját ötletét továbbfejlesztette és javaslatára új helyszínen, a lakosság szélesebb körű bevonásával rendezett főzőversenyt.

1998. augusztus 21-én rendezték meg első alkalommal Gyomaendrődön a Nemzetközi Halfőző Versenyt. A régi piacteret, ahogy akkoriban nevezték, a mai Kner teret, már az első

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

alkalommal ellepték a bográcsok, a főzők és a nagyszámú érdeklődők. A vetélkedésre a hazai halfőző mesterek mellett Romániából, Jugoszláviából, Németországból és Hollandiából is érkeztek amatőr szakácsok. Tímár János szakértelmének, széles ismeretségi körének és kapcsolati tőkájének köszönhetően, a halfőző verseny országos érdeklődést keltett. Több országból részt vettek rajta, valóban nemzetközi volt. A testvérvárosi kapcsolatok ápolásában is fontos szerepet töltött be, kedvelt rendezvény volt. A verseny legjelentősebb, fontos támogatója a Dr Csoma Antal vezette Körösi Halász Szövetkezet volt. A Dreher Söröző által szervezett eseményen profik és amatőrök versengtek a zsűri és közönség kegyeiért. A verseny nagyon népszerű volt a lakosság körében, mert a zsűrinek feltálalt ételek után, ingyen lehetett kóstolni. Az amatőr és profi versenyzők három kategóriában mérték össze tudásukat

- dunai,
- tiszai-körösi típusú halászlé
- vegyes halételek készítésében.

A halfőző verseny 2002-ben került át az endrődi Népligetbe, része lett a nagyszabású Szent István napi programnak. A főként endrődi vállalkozók által szponzorált versenyt az endrődi Közösségi Ház szervezte meg. A rendezvény kulturális programokkal egészült ki, és tovább vitte az első szervezők színvonalas munkáját. Az évek során sok szervezője, több helyszíne is volt a versenynek. Az országban és megyében is megsokasodtak a hasonló rendezvények, nem mindig jutott rá kellő figyelem, változó színvonalon került megrendezésre, csökkent a turisztikai vonzereje is. Tímár János mindvégig figyelemmel kísérte a halfőző versenyt: szervezett, zsűrizett, vendégeket toborzott, vendégül látott, általában több szerepkörben is segítséget nyújtott az után is, amikor már nem ő volt a főszervező. A Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Versenyt városunk önkormányzata nagyrendezvényként tartja meg minden évben. Azzal a szándékkal támogatja, hogy a rendezvény színvonala és népszerűsége újra emelkedjen. Cél, hogy töltsön be jelentős szerepet Gyomaendrőd kulturális életének színesítésében, a gasztrókultúra megőrzésében, a hagyományőrzésben. A Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny alkalmas arra, hogy jelentős turisztikai vonzerőt képviseljen, jellegzetessége, jelképe legyen a város gasztronómiájának, és Gyomaendrőd város jó hírét öregbítse, illetve képviselje.

Források:

- Magyar Népraj IV: Életmód. Bp: Akadémiai K, 1997, 488. p
- Magyar Néprajzi Lexikon: II. kötet. Bp: Akadémiai K., 1979. 428. p.
- Kiállítás és vásár halpaprikással. I. Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny. Gyomaendrődi Szó-Beszéd 7. évf. 9. sz. (1998. szeptember) p. 9.
- Bográcsos népünnepély. II. Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőzőverseny. Gyomaendrődi Szó-Beszéd 8. évf. 9. sz. (1999. szeptember) p. 2.
- Augusztus 20. Bográcsos népünnepély az endrődi ligetben. Gyomaendrődi Szó-Beszéd 11. évf. 8. sz. (2002. szeptember) p. 8.
- Ez volt a tizedik halfőzőverseny. Gyomaendrődi Szó-Beszéd 17. évf. 9. sz. (2008. szeptember) p. 7.
- I. Békés Megyei Horgász-Vadász Nap. Gyomaendrődi Hírmondó 2. évf. 7. sz. (2018. szeptember) p. 3.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny nemcsak városunk rendezvényeinek palettáját színesíti, hanem segít a hagyományőrzésben is. Mint gasztronómiai rendezvény, népszerűsíti a halételeket, az egészséges halfogyasztást. A helyi lakosok érdeklődése és figyelme mellett a város idegenforgalmában is jelentős szerepet játszik. A több évtizedes rendezvény alkalmas arra, hogy a város hírnevét erősítse, jó híret vigye, népszerűsítse, turisztikai vonzerejét növelje.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Dinyáné Bánfi Ibolya a Határ Győző Városi Könyvtár nevében eljárva hozzájárulok, hogy az intézmény által készített anyagot, képeket a Gyomaendrődi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Gyomaendrőd, 2020. május 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető